

Notitie

Referentienummer
249804-30.ehv.211.N002

Datum
11-08-2008

Kenmerk
RG

Betreft
Monitoring werkzaamheden en inventarisatie Grootte Wielen

1.1 Algemeen

De gemeente 's-Hertogenbosch is bezig met de ontwikkeling van de nieuwe woonwijk Grootte Wielen. Binnen het ruim 400 ha grote plangebied worden ruim 4300 woningen gebouwd, verdeeld over zes verschillende woonbuurten. Naast woningen wordt ook nieuwe natuur ontwikkeld in de vorm van plassen en moerassen. Delen van de wijk Broekland zijn inmiddels gerealiseerd. In de noordoosthoek moet echter nog gestart worden met het bouwrijp maken van het terrein. Uit de scan van het soortenbeleid voor de Grootte Wielen (Grontmij, 2007) blijkt dat er mogelijk bijzondere beschermde (tabel 2 en 3 van de Flora- en faunawet) zoogdieren, amfibieën en vissen in Grootte Wielen voorkomen. Daarnaast zijn een groot aantal broedvogels in het gebied te verwachten.

Om de aanwezigheid van bijzondere beschermde soorten in beeld te brengen zijn in de loop van 2008 gerichte veldinventarisaties van enkele soorten broedvogels, van vleermuizen, amfibieën en vissen uitgevoerd (Grontmij, 2007; 2008a; 2008b; 2008c; 2008d; 2008e). Daarnaast worden in de scan aanbevelingen gedaan voor preventieve maatregelen om te voorkomen dat beschermde soorten voor vertraging in de verdere planning van werkzaamheden zorgen. In de loop van 2008 zijn deze preventieve maatregelen periodiek gecontroleerd en zijn inventarisaties uitgevoerd om te achterhalen of zich “nieuwe” beschermde soorten in het gebied vestigen. Deze notitie bespreekt de resultaten van deze inspecties en inventarisaties.

1.2 Gebied

De nieuwe woonwijk Grootte Wielen ligt oostelijk van de stad 's-Hertogenbosch, ten noorden van de kern Rosmalen. Oorspronkelijk is de locatie een open polderlandschap met een hoofdzakelijk agrarisch gebruik. In de huidige situatie wordt er al volop gewerkt in het gebied en zijn delen van de wijk Broekland al bewoond. Andere delen worden bouwrijp gemaakt of liggen braak. Deze braakliggende delen zijn plaatselijk begroeid met ruigtevegetaties waarin Grote brandnetel, Akkerdistel, Haagwinde, Pitrus, Ridderzuring en een groot aantal grassoorten domineren (foto 1). Tussen de wijken Broekland en Hoven ligt het zogenaamde Uilenbosje dat met de verdere ontwikkeling van Grootte Wielen gekapt wordt (foto 2). Het is een relatief jong bosje met ondermeer Zomereiken, Grove den, Ruwe berk en Esdoorn. De onderbegroeiing wordt door Gewone vlier gedomineerd. In de randen groeien diverse soorten wilgen.

Foto 1: een van de braak liggende ruigtes in de toekomstige wijk Hoven

Foto 2: het Uilenbosje

1.3 Methode

Om te voorkomen dat de aanwezigheid van beschermde soorten planten en dieren tot vertragingen in de planning leiden, zijn in de scan van het soortenbeleid aanbevelingen gedaan om te voorkomen dat zich beschermde soorten in het gebied vestigen. Deze aanbevelingen hebben voornamelijk betrekking op de vestiging van broedvogels. Percelen en slootkanten waar binnen het broedseizoen van vogels werkzaamheden worden opgestart dienen regelmatig bewerkt te worden zodat ze kaal blijven en voor broedvogels onaantrekkelijk zijn. Hierdoor wordt de kans op de vestiging van broedvogels geminimaliseerd. Daarnaast dienen de taluds van de gronddepots flauw te worden afgewerkt om de vestiging van Oeverzwaluwen en IJsvogels te voorkomen. Periodiek zijn de locaties waar werkzaamheden worden verricht in Grootte Wielen bezocht om te beoordelen of er aanvullende maatregelen moeten worden genomen en of er nieuwe bijzondere beschermde soorten aanwezig zijn. Deze veldbezoeken zijn 28 april, 20 mei, 3 juni, 24 juni, en 17 juli 2008 uitgevoerd. Het gebied is willekeurig doorkruist waarbij is bekeken of de werkzaamheden conform de aanbevelingen worden uitgevoerd. Daarnaast zijn de gronddepots onderzocht op de aanwezigheid van nesten van deze soorten. Hierbij heeft de nadruk gelegen op de gronddepots rond de plas ten noorden van de wijk Broekland omdat hier de kans op vestiging van Oeverzwaluwen en IJsvogels het grootste is.

Alleen het zogenaamde Uilenbosje in de wijk Broekland is structureel geïnventariseerd op de aanwezigheid van broedende spechten, roofvogels en uilen. Nesten van deze soorten zijn namelijk jaarrond beschermd en met de ontwikkeling van Grootte Wielen is de kap van dit bosje voorzien. De inventarisaties van spechten en roofvogels zijn telkens rond zonsopkomst uitgevoerd op basis van geluid. Daarnaast zijn met een verrekijker de aanwezige bomen geïnspecteerd op de aanwezigheid van deze vogels en nesten. Deze inventarisaties zijn op 8 april, 9 mei en 11 juni 2008 uitgevoerd.

Uilen zijn 's avonds geïnventariseerd op basis van geluid. Om uilen te lokken zijn geluiden van roepende uilen afgespeeld. Deze inventarisaties zijn op 10 maart, 26 mei en 29 mei 2008 uitgevoerd. Daarnaast is tijdens de inventarisaties overdag gezocht naar braakballen van uilen.

De inventarisatie van de Rugstreppad is vanaf april tot augustus uitgevoerd. De inventarisatie heeft zich voornamelijk gericht op het opsporen van eisoeren en larven in potentiële voortplantingswateren. Deze voortplantingswateren bestaan in het geval van de Rugstreppad uit ondiepe, onbegroeide en vaak tijdelijke (regenwater)plasjes. Ook is getracht om dieren op te sporen in potentiële schuilplaatsen onder stukken hout, plastic en dergelijke. Op 9 mei is tenslotte een nachtelijke inventarisatie uitgevoerd waarbij gezocht is naar roepende dieren. Ook tijdens de overige nachtelijke inventarisaties van uilen en vleermuizen voor verschillende deelprojecten in Grootte Wielen is gelet op roepende Rugstreppadden.

1.4 Resultaten

Op verschillende locaties zijn broedende vogels aangetroffen, op deze terreinen zijn echter binnen het broedseizoen geen werkzaamheden voorzien. Op de locaties waar wel binnen het broedseizoen gewerkt gaat worden is conform de aanbevelingen voor aanvang van het broedseizoen alle vegetatie verwijderd. Tijdens de inspecties van de gronddepots zijn rondom de plas nergens nesten van Oeverzwaluwen of IJsvogels aangetroffen. Locaal leken depots wel geschikt als broedlocatie voor deze soorten (foto 3). Doordat op deze plaatsen echter nog volop werd gewerkt zijn deze terreinen niet aantrekkelijk voor de soorten. Verder van de plas vandaan, in de toekomstige wijk Hoven is wel een kolonie Oeverzwaluwen in een depot aangetroffen (foto 4). Deze locatie was al afgezet voor werkverkeer om verstoring te voorkomen. Op andere locaties zijn geen broedende Oeverzwaluwen of IJsvogels aangetroffen.

Foto 3: een steile wand van een gronddepot die in principe geschikt is als broedlocatie voor Oeverzwaluwen en IJsvogels

Foto 4: nesten van Oeverzwaluwen in een gronddepot in de toekomstige wijk Hoven

Tijdens de inventarisatie van het Uilenbosje is één broedgeval van een Buizerd in het gebied aangetroffen. Broedgevallen van spechten of andere roofvogels zijn niet in het gebied aangetroffen. Er zijn ook geen andere roofvogels of spechten in het gebied gezien of gehoord. Omdat de bomen van het uilenbosje nog relatief jong zijn, zijn deze ook niet geschikt als (potentiële) broedbomen voor spechten.

Tijdens de nachtelijk inventarisaties zijn geen uilen in het gebied of de ruime omgeving hiervan gehoord. Er kwam ook geen reactie op het afspelen van uilengeluiden. Braakballen zijn evenmin het bosje gevonden.

Tijdens de veldbezoeken in april, mei, juni en juli zijn geen bijzondere beschermde soorten amfibieën of planten in het gebied aangetroffen. Op verschillende locaties in de oeverzones van de grote plas zijn Bastaardkikkers en Gewone padden aangetroffen. Vanwege de aanwezigheid van vis en omdat de water- en oevervegetatie nog slecht ontwikkeld is, is deze plas voor amfibieën van weinig betekenis. De aanwezigheid van de meer kritische Poelkikker en Kamsalamander is hier dan ook zeer onwaarschijnlijk. Ook in de toekomst is het niet de verwachting dat deze soorten zich op deze locatie zullen vestigen.

Rugstreeppadden zijn eveneens nergens in Grootte Wielen aangetroffen. Omdat er wel enkele voor deze soort zeer geschikte biotopen aanwezig zijn (foto's 5 en 6), is het dan ook vrijwel zeker dat de soort momenteel niet in Grootte Wielen voorkomt.

Foto 5: noordelijk van de wijk Hoven liggen een groot aantal kleinere en grotere plasjes die ideale voortplantingsbiotopen voor de Rugstreeppad vormen

Foto 6: de koppelsloten in de wijk Broekland vormen geschikte land- en voortplantingsbiotopen voor de Rugstreeppad

1.5 Conclusie

Tijdens de inspecties zijn nergens werkzaamheden geconstateerd die ontheffingsplichtig waren volgens de Flora- en faunawet.

Het uilenbosje vormt het broedgebied van een Buizerd. Omdat bewoonde nesten van de Buizerd jaarrond bescherming genieten onder de Flora- en faunawet is de kap van het bosje ontheffingsplichtig. Aangezien de kap pas in 2010 is voorzien wordt aanbevolen om het bosje in 2009 opnieuw te inventariseren om te bezien of het nest wederom bewoond wordt.

Broedgevallen van spechten en uilen zijn niet in het uilenbosje geconstateerd. Het bosje lijkt in de huidige situatie als broedgebied voor deze soorten ook weinig geschikt.

Rugstreeppadden zijn nergens in Groote Wielen aangetroffen, ondanks dat er plaatselijk zeer geschikte biotopen voor deze aanwezig zijn. Het is dan ook duidelijk dat deze soort niet in het gebied voorkomt. Andere bijzondere beschermde soorten amfibieën (tabel 2 en 3 van de Flora- en faunawet) zijn eveneens niet waargenomen. Er lijken ook geen geschikte biotopen voor meer kritische amfibiesoorten aanwezig zodat de vestiging op korte termijn ook niet te verwachten is. Er zijn verder ook geen andere bijzondere beschermde soorten planten en dieren in Groote Wielen aangetroffen.

1.6 Literatuur

- Grontmij, 2007. Scan soortenbeleid voor de woningbouwlocatie Groote Wielen, Grontmij Nederland, Eindhoven.
- Grontmij, 2008a. Inventarisatie perceel Vlietdijk 10. Grontmij Nederland, Eindhoven.
- Grontmij, 2008b. Visseninventarisatie Groote Wielen. Grontmij Nederland, Eindhoven.
- Grontmij, 2008c. Inventarisatie uilen perceel Vlietdijk 10. Grontmij Nederland, Eindhoven.
- Grontmij, 2008d. Inventarisatie vleermuizen perceel Vlietdijk 10. Grontmij Nederland, Eindhoven.
- Grontmij, 2008e. Inventarisatie vleermuizen perceel Vlietdijk 17. Grontmij Nederland, Eindhoven.